

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 10P/123/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6920203755
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Csank
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2021:6920203755.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota sudcom JUDr. Petrom Csankom vo veci starostlivosti o maloleté dieťa X. I., nar. XX. XX. XXXX, dieťa rodičov Q. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom I., P. XXX, štátne občianstvo SR a X. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom J. XXX, t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, bytom u navrhovateľky Q. W., nar. XX. XX. XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota o návrhu starej matky Q. W., rod. Q., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom P. XXX, I., t. č. Z. XXXX, I., štátne občianstvo SR o zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti a určenie výživného takto

rozhodol:

I.Súd maloletého X. I., nar. XX. X. XXXX z v e r u j e do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky Q. W., nar. XX. X. XXXX s tým, že osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

II.Matka maloletého dieťaťa Q. W. nar. XX. X. XXXX j e p o v i n n á platiť na maloletého X. I., nar. XX. X. XXXX výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne vždy k 25. dňu toho - ktorého mesiaca, vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

III.Otec maloletého dieťaťa X. I., nar. XX. X. XXXX j e p o v i n n ý platiť na maloletého X. I., nar. XX. X. XXXX výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne vždy k 25. dňu toho - ktorého mesiaca, vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Návrh otca maloletého dieťaťa na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom z a m i e t a .

V.Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Stará matka maloletých detí podala na súd návrh, ktorým sa domáhala zverenia maloletého X. I. do náhradnej osobnej starostlivosti. Svoj návrh odôvodnila tým, že matka maloletého dieťaťa Q. W.Ú. sa o maloletého nestará a ani nejaví o neho záujem. Z domova sa odsťahovala ku svojmu priateľovi do Hačavy, kde pre dieťa nemá vytvorené vhodné podmienky. O dieťa sa naďalej stará jeho stará matka.

2. Otec maloletého sa k návrhu vyjadril podaním zo dňa 19. 01. 2021, v ktorom uviedol, že navrhuje pre svojho syna, aby bol umiestnený do detského domova, a to konkrétne do Valaskej, nakoľko nesúhlasí so zverením maloletého do starostlivosti svojej svokry, nakoľko táto nemá vytvorené vhodné podmienky, dom nie je zapojený v elektrickej sieti, ani napojený na verejný vodovod, dom je nestabilný a v rodine sa užíva nadmerne alkohol.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom, rodným listom dieťaťa, vyjadrením otca, potvrdením ÚVTOS o príjme odsúdeného, správou o povesti navrhovateľky, obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Rimavská Sobota, sp. zn. 7P/141/2020, písomným vyjadrením otca, výsluchom navrhovateľky, výsluchom matky, výsluchom otca, správou zo sociálneho zisťovania a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Výsluchom navrhovateľky súd zistil, že jej dcéra - matka maloletého opustila syna, o ktorého sa už 8 mesiacov stará navrhovateľka. Jej dcéra si našla priateľa a býva s ním v Z., ale o chlapca sa postarať nevie a sama je už zase tehotná. Navrhovateľka je rozvedená, býva v rodinnom dome a 8 mesiacov zabezpečuje starostlivosť o maloleté dieťa. Pracuje na aktívnych prácach a má príjem 125 Eur. Medzi ňou a dieťaťom je veľmi dobrý vzťah, dieťa sa na svoju matku ani nepýta.

5. Výsluchom matky maloletého súd zistil, že súhlasí s návrhom jej matky, pretože sa ona o dieťa už 8 mesiacov stará. Matka nemá podmienky na to, aby sa o neho mohla starať, pretože býva momentálne s P. Č. v Z.i - Z., W. XXX/X. Raz si zobrala syna ku sebe, ale začal veľmi plakať a keď ho odniesla k navrhovateľke upokojil sa a všetko bolo v poriadku. Navrhovateľka sa riadne stará o dieťa, dieťa je čisté, najedené, hygiena je v poriadku. Matka je vedená v evidencii nezamestnaných, má príjem 84 Eur mesačne.

6. Výsluchom otca maloletého súd zistil, že s návrhom nesúhlasí, pretože u navrhovateľky je neporiadok, padá im strecha na hlavu. Následne z dôvodu rečovej vady otca tento predložil súdu písomné vyjadrenie, ktoré súd prečítal v plnom znení, z ktorého vyplýva, že otec sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v Banskej Bystrici - Kráľová, jeho trest končí 30. 01. 2022, jeho družka Q. W. nejaví záujem o výchovu maloletého, a preto sa o dieťa momentálne stará stará matka. Zdôraznil, že v dome, kde momentálne vyrastá jeho syn nie je zavedená električka, nie je tam pitná voda a nie sú tam vytvorené podmienky pre jeho maloletého syna, keďže tam aj požívajú alkoholické nápoje, preto žiadal súd, aby umiestnil jeho syna do ústavu.

7. Na pojednávaní kolízny opatrovník maloletého dieťaťa uviedol, že nesúhlasí s návrhom, pretože je pravdou, že matka odišla a teraz býva s novým partnerom a je pravdou aj to, že podľa šetrenia terénnych sociálnych pracovníkov mesta I. sa stará matka riadne stará o dieťa, má však za to, že matke nebráni nič, žiadna prekážka, aby sa o dieťa mohla riadne starať. Kolízny opatrovník dal do pozornosti, že matka podala v auguste 2020 návrh na zverenie dieťaťa do svojej starostlivosti, ktorý nakoniec zobrala späť, teda o dieťa javila záujem a kolízny opatrovník má za to, že stará matka môže vypomáhať v starostlivosti o maloleté dieťa.

8. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 7P/141/2020 súd zistil, že dňa 10. 08. 2020 podala matka maloletého návrh na zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti, ktorý na pojednávaní dňa 29. 10. 2020 zobrala späť.

9. Podľa Čl.5 Základných zásad Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky

na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

10. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

11. Súčasťou rodičovských práv a povinností je aj sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, pričom rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov a musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zaistiť riadnu výchovu dieťaťa. Ak sa v konaní tvrdí, že výchove maloletého dieťaťa jedným z rodičov bráni závadný zdravotný stav tohto rodiča, ide o odbornú otázku, ktorej posúdenie vyžaduje spravidla súčinnosť so znalcom (R 64/68). Dôvody, pre ktoré je v záujme maloletého dieťaťa jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti môžu byť objektívneho ako aj subjektívneho charakteru. Pôjde jednak o prípady, kedy rodičia nemôžu zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa napríklad z dôvodu ich neprítomnosti či zlého zdravotného stavu, výrazne nevyhovujúcej sociálnej situácie ako aj prípady zanedbávania rodičovských práv a povinností, nezájmu rodičov o maloleté dieťa a jeho výchovu. Ak má súd preukázané, že u jedného z rodičov nie sú predpoklady pre zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, musí skúmať, či osobnú starostlivosť o maloleté dieťa nie je schopný zabezpečiť druhý z rodičov.

12. Súd zhodnotil vykonané dôkazy a dospel k záveru, že návrh starej matky maloletého dieťaťa na zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti je dôvodný. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že otec maloletého je vo výkone trestu odňatia slobody a matka maloletého dieťa opustila pred ôsmimi mesiacmi, odišla k novému partnerovi, pri ktorom nemá vytvorené vhodné podmienky pre výchovu maloletého dieťaťa, pričom je opäť tehotná a s návrhom svojej matky na zverenie maloletého do jej starostlivosti súhlasila. Súd zdôrazňuje, že tieto skutočnosti konštatovala samotná matka maloletého na pojednávaní dňa 11. 02. 2020. Skutočnosť, že v auguste 2020 podala matka návrh na zverenie maloletého dieťaťa do svojej starostlivosti je už za zmenených okolností, irelevantná. Matka maloletého dieťaťa na pojednávaní zdôraznila, že pokiaľ by pre maloletého teraz prišla, už večer by ho musela odniesť ku starkej. Za súčasného stavu teda súd skonštatoval, že rodičom maloletého dieťaťa bránia v riadnom výkone rodičovských práv a povinností viaceré uvedené subjektívne a objektívne okolnosti. Naproti tomu, stará matka maloletého dieťaťa sa o dieťa riadne stará, v jej starostlivosti neboli vykonaným dokazovaním zistené žiadne skutočnosti, z ktorých by súd mohol vyvodiť záver, že nevie zabezpečiť starostlivosť o maloleté dieťa. Kolízny opatrovník maloletého na pojednávaní skonštatoval, že podľa šetrenia terénnych sociálnych pracovníkov mesta Tisovec sa stará matka riadne stará o dieťa, z podania Mesta Tisovec zo dňa 20. 01. 2021 súd zistil, že stará matka nebola stíhaná MsP v I. ani komisiou ochrany verejného poriadku pri MZ v I.. Za tejto situácie preto súd skonštatoval existenciu záujmu maloletého ako elementárnej zákonom vyžadovanej podmienky pre zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky.

13. Súd súčasne podľa § 62 a § 81 ods. 1 Zákona o rodine uložil obidvom rodičom maloletého dieťaťa prispievať na ich výživu sumou vo výške 30% zo sumy životného minima, na neplnoleté, nezaopatrené dieťa, vždy do 25-dňa v mesiaci, vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku, pričom pri rozhodovaní zohľadnil tú skutočnosť, že matka maloletého je nezamestnaná a vedená v evidencii nezamestnaných, pričom jej príjem predstavuje 84 eur mesačne a otec maloletého je vo výkone trestu odňatia slobody, kde nie je pracovne zaradený (výroky II. a III.).

14. K návrhu otca na zverenie maloletého do ústavnej starostlivosti súd uvádza, že pri nariadení ústavnej starostlivosti treba veľmi starostlivo uvážiť, či výchova dieťaťa je tak vážne narušená alebo ohrozená, že nariadením ústavnej starostlivosti je nevyhnutné zasiahnuť do života dieťaťa. Nariadenie ústavnej starostlivosti musí byť vždy výnimkou. Ak ide o situáciu, keď výchova dieťaťa nie je síce narušená, ale záujem maloletého nevyhnutne vyžaduje zabezpečenie jeho výchovy a osobnej starostlivosti, je žiaduce, aby súd nariadil ústavnú starostlivosť až po tom, keď iné riešenie, hlavne náhradná osobná starostlivosť, alebo pestúnska starostlivosť, prípadne osvojenie, neprichádzajú do úvahy. Zákon o rodine explicitne vo svojom ustanovení § 54 ods. 1 Zákona o rodine uvádza, že náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Keďže súd v predmetnom konaní konštatoval splnenie zákonom vyžadovaných podmienok (§ 45 Zákona o rodine) pre zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, rozhodnutie o zverení dieťaťa do ústavnej starostlivosti už neprichádza do úvahy, preto návrh otca zamietol (výrok IV.)

15. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok V.)

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať otec maloletého odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Rimavská Sobota. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Navrhovateľka, matka maloletého a kolízny opatrovník po vyhlásení rozsudku uviedli, že sú s ním spokojní a vzdávajú sa odvolania voči nemu.